

Ár 2012, föstudaginn 7. september er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 144/2012:**

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 23. mars 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 22. mars 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 3. apríl 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 27. apríl 2012. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 2. maí 2012, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 7. september 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 26. júní 2008 var skuldabréf nr. X, að fjárhæð kr. 2.000.000, gefið út af A, til FF. Varnaraðili hefur nú tekið yfir réttindi og skyldur FF skv. skuldabréfinu. Sóknaraðili, B og C tókust á hendur sjálfskuldarábyrgð in solidum á láninu.

Í málinu liggur fyrir ódagsett skjal sem ber heitið „Lánsúmsókn. Fylgiskjal með skuldabréfi nr. X“. Þar kom fram að ráðstöfun áður nefnds skuldabréfs yrði eftirfarandi: „Til að greiða upp YA og gr. reikni í RA og v/B S og debet í sparissj. og greiða upp Visa fyrir B.“ Á skjalinu var kafli sem bar yfirskriftina Greiðslumat. Þar kom fram að matsverð eigna alls var kr. 0, skuldir alls voru kr. 2.905.230 og hrein eign var kr. -2.905.230. Þá kom fram að ráðstöfunartekjur fjölskyldu væru kr. 345.000 mánaðarlega og kr. 4.140.000 árlega, greiðslubyrði af öðrum lánnum var kr. 64.000 mánaðarlega og kr. 768.000 árlega, greiðslubyrði af nýju láni var kr. 30.194 mánaðarlega og kr. 362.328 árlega, greiðslubyrði samtals var kr. 94.194 mánaðarlega og kr. 1.130.328 árlega. Áætlaður framfærslukostnaður var kr. 135.887 mánaðarlega og kr. 1.630.644 árlega. Ráðstöfunartekjur eftir framfærslu og greiðslu lána var kr. 114.919 mánaðarlega og kr. 1.379.028 árlega.

Á lánsúmsókninni var eftirfarandi texti: „Ef skuldaábyrgð eða veð er sett til tryggingar fjárhagslegri skuldbindingu einstaklings, ber fjármálafyrirtæki samkvæmt “Samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga” (dags. 1. nóv 2001) að meta greiðslugetu greiðanda, nema ábyrgðarmaður óski skriflega eftir því að það verði ekki gert. Samkvæmt samkomulaginu er þó ávallt skylt að meta greiðslugetu skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en kr. 1.000.000,-. Þó er hjónum eða fólki í óvígðri sambúð heimilt að leysa fjármálafyrirtæki undan skyldu til greiðslumats, vegna ábyrgðar á skuldum hvors annars. Undirritaðir hafa kynnt sér upplýsingabækling bankans um sjálfskuldarábyrgðir.“

Neðan við umræddan texta var gert ráð fyrir að hakað væri við það hvort ráðgert væri að verja meira en helmingi lánsfjár til að endurgreiða önnur lán greiðanda hjá bankanum og að ábyrgðarmanni hefðu verið kynntar þær ráðagerðir. Þá voru reitir um að ekki væri óskað eftir greiðslumati eða að greiðslumat hefði verið framkvæmt og hvort að niðurstöður þess bentu til að greiðandi gæti efnt skuldbindingar sínar eða ekki. Á umræddri lánsúmsókn hefur ekki verið hakað í neinn af þessum reitum.

Þann 7. febrúar 2012 sendi umboðsmaður skuldara varnaraðila tölvupóst fyrir hönd sóknaraðila og óskaði eftir því að umrædd ábyrgðaryfirlýsing yrði skoðuð og rökstudd afstaða tekin til gildis hennar. Þann 16. febrúar 2012 kvað varnaraðili ábyrgðina gilda.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 22. mars 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að ábyrgð vegna láns nr. X verði felld niður. Sóknaraðili kveður varnaraðila ekki hafa staðið við skyldur sínar samkvæmt samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, sbr. 3. og 4. gr. þess. Sóknaraðili vísar til þess að niðurstaða greiðslumats hafi ekki verið kynnt ábyrgðarmönnum áður en gengist hafi verið í ábyrgð, enda vanti dagsetningu undirskriftar á lánsúmsókn.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfum sóknaraðila verði vísað frá. Til vara krefst varnaraðili þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili byggir á því til stuðnings aðalkröfu sinni að örðugt sé fyrir bankann að færa fram fulla sönnun í máli þessu án vitnaleiðslna, en ekki sé gert ráð fyrir þeirri heimild í samþykktum nefndarinnar þó heimilt sé að kalla aðila til skýrslugjafar. Bankinn telur því hæpið að fyrir nefndinni liggi nægileg gögn um staðreyndir málsins til að hún geti tekið það til úrskurðar. Vísað er til 7. gr. samþykktta um nefndina í því sambandi.

Til stuðnings varakröfu sinni vísar varnaraðili til þess að samkvæmt vinnureglum bankans hafi ekki verið unnt að greiða út lán án undirritunar lánsúmsóknar og virðist það hafa verið hending ein að dagsetningu hafi vantað. Skuldabréfið sjálft sé dagsett þann 26. júní 2008, með stimpli dags. 27. maí 2008 og

greiðsluáætlun með láninu sé dagsett þann 27. maí 2008. Því virðist dagsetning skuldabréfsins hafa verið rangt rituð og átt að vera 26. maí 2008. Þá sjáist á greiðsluáætlun að lánið hafi verið greitt út þann 29. maí 2008.

Bendir varnaraðili á að þá virðist sóknaraðili hafa sett upphafsstafi sína á greiðsluáætlun sem dagsett hafi verið þann 27. maí 2008 og varði það lán sem um ræði. Ekkert tilefni hafi verið til slíks af hálfu starfsmanna bankans. Bendi það eindregið til þess að öll skjölin hafi verið undirrituð samtímis.

Byggir bankinn á því að reglum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga hafi verið fylgt í hvívetna við ábyrgðatöku sóknaraðila, séu atvik virt heildstætt.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila á skuldabréfi nr. X útgefnu af A til FF.

Varnaraðili krefst þess að málinu verði vísað frá á grundvelli 7. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki þar sem örðugt sé fyrir bankann að færa fram fulla sönnun í málinu án vitnaleiðslna. Í 7. gr. kemur fram að nefndin geti vísað máli frá á þeim grundvelli að upplýsingar þær sem fyrir liggja eða aðrar sérstakar aðstæður geri það óhæft til afgreiðslu hjá nefndinni. Um er að ræða undantekningarákvæði sem túlka verður þröngt. Varnaraðili hefur enga tilraun gert til að útskýra að þær upplýsingar sem fyrir nefndinni liggja geri það óhæft til afgreiðslu eða hvaða upplýsinga, sem máli skipta, væri unnt að afla með vitnaleiðslum. Þá virðast nefndinni málsgögn fullnægjandi til að leggja megi mat á málið. Í ljósi þess verður ekki fallist á að vísa málinu frá.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsett 1. nóvember 2001, er undirritað af Samtökum banka og verðbréfafyrirtækja f.h. aðildarfélaganna sinna. FF var eitt þessara aðildarfélaganna og leiðir varnaraðili í máli þessu rétt sinn frá því félagi. Umrætt samkomulag tekur m.a. til þess þegar einstaklingur gengst í sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr. samkomulagsins. Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en kr. 1.000.000. Samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina, enda liggja fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Bendi niðurstaða greiðslumats til þess að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar, en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega.

Í málinu liggur fyrir skjalið „Lánsúmsókn. Fylgiskjal með skuldabréfi X“ sem sóknaraðili hefur skrifað undir. Á skjalinu er mat á greiðslugetu A, útgefanda skuldabréfs nr. X. Þar kemur fram að ráðstöfunartekjur eftir framfærslu og greiðslu lána voru kr. 114.919 mánaðarlega og kr. 1.379.028 árlega. Í ljósi þess hefur varnaraðili uppfyllt skyldur sínar samkvæmt 3. gr. áðurnefnds samkomulags.

Undirskrift sóknaraðila á skjalið er ekki dagsett. Við mat á því hvort skilyrði 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga telst uppfyllt, verður að telja að það hafi verið á ábyrgð sóknaraðila sjálfs, sem skrifaði undir umrætt skjal, að dagsetja undirskrift sína. Þar sem hann gerði það ekki og þar sem hann hefur

ekki fært fram gögn því til stuðnings að skrifað hafi verið undir skjalið eftir að hann gekkst í ábyrgðina verður ekki á því byggt, sbr. úrskurður úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 36/2012. Þegar af þeirri ástæðu verður ekki talið að forsendur séu til að ógilda ábyrgð sóknaraðila með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936 um sanningsgerð, umboð og ógilda löggerninga. Ber því að hafna kröfu sóknaraðila.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, A, á hendur varnaraðila, F, ef hafnað.

Reykjavík, 7. september 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir